

Asia: VN/20209/2021

Selvitys järjestöjen varainhankinnan avustamisesta ja tukemisesta valtionavustustoiminnassa

Lausunnonantajan taustatiedot

Valitse sopivin vaihtoehto

Valtionapuviranomainen

Selvitys ja sen teemat

1. Mitä mieltä olet järjestöjen varainhankinnan tilasta ja tulevaisuudesta? Asiaa tarkastellaan selvityksen toisessa luvussa.

Järjestöt ovat lähtökohtaisesti hyvin eri asemassa keskenään. Isoilla järjestöillä on usein varainhankinta hyvässä hoidossa, ja niillä on myös enemmän tunnettuutta, jolloin varainhankintaa on helpompi hoitaa. Pienten ja vasta aloittelevien järjestöjen varainhankinta on usein olematon.

2. Mitä havaintoja sinulla on järjestöille myönnettäviin valtionavustuksiin liittyvistä käytännöistä ja niitä koskevasta sääntelystä? Asiaa tarkastellaan selvityksen neljännessä luvussa.

Käytännöt vaihtelevat erittäin paljon eri hallinnonalojen välillä.

Ympäristöministeriössä sovelletaan seuraavia ehtoja avustuksen määrän osalta myönnettäessä yleisavustusta valtakunnallisille järjestöille (luonnonsuojelu, ympäristö, asuminen ja rakentaminen): "Myönnettävän avustuksen määrä voi olla enintään 40 prosenttia avustuksen hakijan varsinaisen toiminnan kuluista tai harkinnan mukaan erityisistä syistä enintään 50 prosenttia. Avustus ei kuitenkaan voi olla suurempi kuin varsinaisen toiminnan kulujäämä. Avustus ei myöskään saa yhdessä muiden julkisten tukien kanssa ylittää varsinaisen toiminnan kuluja."

Ympäristöministeriön myöntämässä järjestöavustuksissa tuloksellinen varainhankinta ei vähennä valtionavustuksen määrää, vaan yhteisö saa tehdä plussaa varainhankinnalla.

Ympäristöministeriössä huomioidaan vain varsinaisen toiminnan kulut ja kuulujäämä, joihin

verrataan avustussummaa. Kuitenkin, mikäli varainhankinta on hyvin tuloksellista, voidaan harkita, onko avustus ylipäättään tarpeen.

3. Mitä asioita järjestöjen varainhankinnan avustamisessa ja tukemisessa sekä valtionavustusten myöntämisessä on otettava huomioon? Asiaa tarkastellaan selvityksen viidennessä luvussa.

Varainhankinnan avustaminen toisi herkästi lisää työtä sekä valtionapuviranomaiselle että avustusta saavalle järjestölle. Vaarana on, että pienemmät yhdistykset, jotka avustusta/tukea varainhankintaan tarvitsevat, eivät kykene sitä hallinnollisista syistä hyödyntämään. On siis syytä pohtia tarkkaan, miten saataisiin malli, joka aidosti tuottaisi lisäarvoa julkiselle rahalle. Ja myös varmistettava, että avustus/tuki kohdistuu niille yhdistyksille, joka sitä tarvitsevat.

Kaikki lisätyö, mitä varainhankinnan avustaminen saattaa aiheuttaa, kuten esimerkiksi tarkempi avustuksen käytön selvittäminen tms., tulisi huomioida myös siten, että työhön ministeriössä varattaisiin lisää resursseja. Nykyiset resurssit eivät tähän riitä, ottaen huomioon, että erityisesti pienet yhteisöt, joilla myös varainhankinta on usein vähäistä, vievät muutoinkin resursseja (mm. yksityiskohtainen neuvonta, ohjaus ja kontaktointi) suhteessa muita enemmän.

4. Minkälaisia vaikutuksia arvioit käsiteltävillä keinoilla olevan? Asiaa tarkastellaan selvityksen kuudennessa luvussa.

-

5. Miten järjestöjen autonomiaa pitäisi turvata ja kuinka järjestöjen toimintaedellytyksiä tulisi varmistaa valtionavustustoiminnassa? Asiaa tarkastellaan selvityksen liitteessä.

-

Valtionavustustoiminnan kehittäminen

Anna yleistä palautetta selvityksestä tai kommentoi järjestöjä koskevan valtionavustustoiminnan kehittämistä ja yhdenmukaistamista.

Yleiskommenttina, että hyvinvointialueiden valmistelemat järjestöavustukset todennäköisesti tulevat edellyttämään, että järjestö on toiminut vuoden ajan ennen kuin se voi saada avustusta. Näin ollen on tarve harkinnanvaraiselle toiminnan käynnistämistä avustukselle. Pelkästään yhdistyksen rekisteröiminen ja toimintaan kutsuminen ja varaamiset vaativat maksuja, ja tilanteet voivat olla hyvinkin akuutteja.

Tiainen Ismo
Ympäristöministeriö

Ylikraka Saara
Ympäristöministeriö